

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Mulesvingen barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

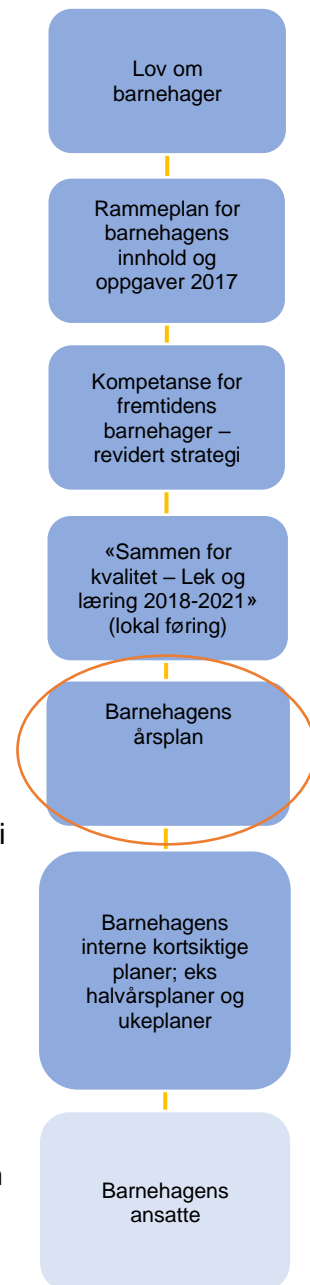
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

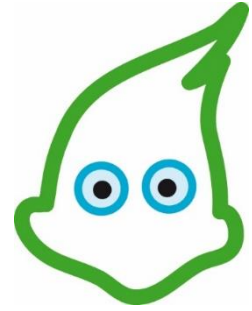

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	10
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	12
2.5 Vennskap og felleskap	13
2.6 Mangfold	13
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	14
3.1 Fagområder	15
3.1.1 Språk som basiskompetanse	16
3.1.2 Matematisk kompetanse	16
3.2 Digitale verktøy	17
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	18
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	18
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	18
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	19
4.2.3 Oppfølging	19
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	19
I. Barnesyn og lærings syn	20
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	20

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	21
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	21
V.	Overganger	22
a.	Tilvenning i barnehagen	22
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	22
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	22
VI.	Foreldremedvirkning	23
VII.	Bærekraftig utvikling	24
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	24
IX.	Barns seksuelle helse	25

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

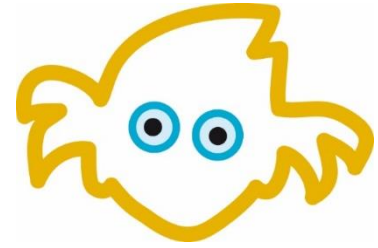
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

1.1 Struktur og organisering

Mulesvingen barnehage eies og drives av Bergen Kommune.

Barnehagen har en sentral og flott beliggenhet nedenfor Fjellveien med nærhet til både natur og sentrum. Uteområdet vårt har en spennende utforming og er godt tilrettelagt for variert lek og fysiske aktiviteter for alle aldersgrupper.

Fra vår flotte takterrasse har vi kanskje Bergens beste utsikt. Vi har grillhytte som ligger flott til på uteområdet og skaper gode rammer for felles opplevelser for gruppen.

Barnehagen er bygget som en basebarnehage der barnas leke- og oppholdsareal strekker seg over to etasjer med felles inngang og garderobe på første plan.

Barnehagen har 3 baser eller hjemmeområder der personalet samarbeider tett om hverdagsstruktur, planer og aktiviteter med barna. Hver base har eget kjøkken med gode muligheter for barns deltakelse i måltidsaktiviteter.

Dette barnehageåret har vi 5 definerte barnegrupper som er fordelt slik at de eldste barna holder til på Grønn base i 1 etasje og de yngste barna er fordelt på Blå og Rød base i 2 etasje.

GRØNN BASE:	BLÅ BASE:	RØD BASE:
Pyttergrend: 17 barn i alderen 3-5 år	Festergrend: 9 barn i alderen 1-2 år	Lillemølle: 9 barn i alderen 1-2 år
Tippetue: 17 barn i alderen 3-5 år	Fjellveien: 9 barn i alderen 1-2 år	

1.2 Metodevalg

I Mulesvingen barnehage jobber vi etter metoder og verdier som bygger på, og tar inspirasjon fra velkjente pedagogiske opplegg. Disse har blitt implementert og internalisert i vårt arbeid med pedagogisk relasjonskompetanse.

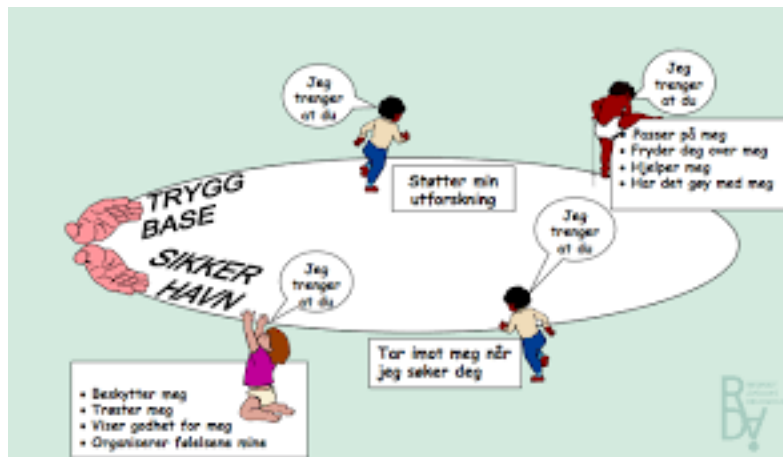
Personalets autonomi og kompetanse vil føre til ulike måter å tilnærme seg dette i arbeidet vårt, men visse felles verdier og et felles barnesyn baserer seg blant annet på metodene som er kort beskrevet her.

ICDP (Internasjonal Child Development Program) er utarbeidet for å utvikle kvaliteten av omsorgen og samspillet i barnehagen og baserer seg blant annet på prinsipper om barnesyn og strategier for godt samspill. Disse verdiene er sentrale i personalets pedagogiske arbeid.

[Hva er ICDP Norge?](#) Flere av våre ansatte skal få opplæring i ICDP.

Trygghetssirkelen (Circle of Security) er en samspillsstrategi som baserer seg på å etablere den trygge basen for barna slik at de våger å utfolde seg i lek og samspill med andre. Den sikre havnen de voksne representerer, lar barna falle tilbake dit når de trenger støtte, trygghet og nærhet for å kunne fortsette leken og utforskingen.

Denne forståelsen brukes spesielt med småbarn i tilvenningsfasen, men er også en viktig metode gjennom alle årene i barnehagen for å sikre barn et trygt og godt leke- og læringsutbytte.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at:

- Personalet viser respekt og likeverd, og ser det unike hos hvert barn
- Personalet ser det enkelte barn på dets premisser og aksepterer barnet for den det er
- Personalet er dedikerte, hengiven og empatiske overfor hvert enkelt barn
- Gjennom ord, handling og kroppsspråk viser personalet glede og engasjement i samspillet med barna

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at:

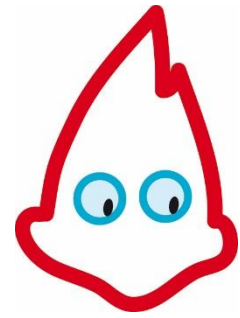
- Barna opplever at personalet anerkjenner og støtter barna i deres mestringsglede
- Personalet er trygge, gode voksne som ser barna og viser nærhet og varme i relasjonen
- Personalet toner seg inn på barnet, og støtter de til å regulere følelser og inntrykk
- Personalet gir hjelp og støtte slik at barn kan prøve og mestre selv og utforske omgivelsene i og utenfor barnehagen

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr det at:

- Alle barn skal få delta og oppleve glede i fellesskap med andre barn og med personalet
- Barna opplever at de er betydningsfulle i både små og store fellesskap
- Personalet legger til rette for og hjelper barna med å etablere og ivareta deres vennsksapsrelasjoner
- Personalet er aktivt til stede og deltar i lek og samspill med barna
- Personalet er nysgjerrige på barnas meninger, og støtter barna i å lytte til hverandres forslag, ideer og ønsker.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

De yngste barnas behov for trygghet, omsorg og nærhet er stor og fundamental for deres videre utvikling, både i et psykologisk, utviklingsmessig og læringsmessig perspektiv [...]

*Tilknytningsrelasjonene tidlig i livet er på en måte barnets grunnopplæring i: «Hvem er jeg, hvilken verdi har jeg, og hvordan kan jeg være sammen med andre?»
(Kvalitetsutviklingsplanen, 2018 s. 24 -25)*

Tilknytning handler om trygge relasjoner mellom barna og deres omsorgspersoner i barnehagen. Det er først når barnet opplever at det er trygt at det kan utforske omgivelsene, knytte bånd med andre barn og mestre omgivelsene.

Mål:

Gjennom trygg tilknytning skal alle barn oppleve trygghet i seg selv og sammen med andre. Barn skal ha en nær og trygg tilknytning til minst en voksen.

Kjennetegn:

- Når barnet begynner i barnehagen opplever de å bli møtt på sin særegenhet, sine behov og sine uttrykk.
- Barnet opplever å møte voksne som toner seg inn på den enkeltes behov.
- Barnet skal befinne seg i et miljø hvor de kan utvikle selvstendighet og ønske om å undersøke og mestre verden.

2.2 Lek

Alle barn kan leke, og det er vårt ansvar som voksne å tilrettelegge for at alle barn i barnehagen opplever tilhørighet i form av lek. Barna skal oppleve et lekemiljø hvor lekematerialer er tilgjengelige og oppfordrer til ulike typer lek. Som voksen i barnehagen skal vi derfor være aktive og deltagende for at leken skal utvikle seg.

I rammeplanen står det at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 20).

I Mulesvingen barnehage ser vi på lek som en kilde til mestring, glede og utvikling. Lek er barns måte å oppleve og utfolde seg i verden. For barn er leken indremotivert, og målet i seg selv. Leken er en drivkraft for refleksjon, utforskning og opplevelser.

«Personalet bør være aktiv i lek og samspill med barna og arbeide bevisst for at alle blir inkludert i lek». (Wallø, 2004. s 26)

«Personalet skal være tilgjengelige og engasjerte på barnas premisser, og gjennom jevnlig deltagelse i leken vise barna at lek er verdifullt» (Brit Johann Eide).

Mål:

Barna skal oppleve lek som vekker nysgjerrighet, fantasi, glede og mestring i møte med felleskapet.

Kjennetegn:

- Aktive og deltagende voksne i barns lek
- Voksne som skaper glede og nysgjerrighet
- Voksne som er bevisst i møte med barns behov og tilpasse leken på deres
- Vokse som verner om og ser lekens egenverdi
- Voksne som legge til rette for at alle barn kan delta
- Voksne som utfordre og utvikle leken

2.3 Læring

I Mulesvingen barnehage ønsker personalet å integrere lek og læring på en måte som anerkjenner lekens egenverdi. Barnehagen som læringsarena skal reflektere et trygt miljø som både støtter og utfordrer barna, som igjen fører til mestring og utvikling i tråd med rammeplanens føringer.

Vi vektlegger også pedagogisk relasjonskompetanse som en grunnstein i vårt arbeid med læring ettersom læring ofte skjer i samspill med andre barn og voksne.

Mål:

Barnehagen skal ivareta barns naturlige læringspotensial ved å støtte deres interesse, kunnskaper og ferdigheter.

Kjennetegn:

- Barn opplever å bli møtt på sine interesser og opplever mestring og glede over å lære.
- Barna får lære på egne premisser og opplever å være aktiv i egen læringsprosess.
- Barna møter nye tema, materialer og arbeidsmåter som vekker undring, engasjement og nysgjerrighet.
- Barna lærer av og med hverandre i et inkluderende og trygt felleskap.
- Personalet skaper et inkluderende felleskap der barna kan lære av og med hverandre.
- Personalet hjelper barna i egne læringsprosesser ved å være et støttende stillas
- Personalet vektlegger barns medvirkning i planlegging og i tilrettelegging av læringssituasjoner.
- Personalet skal sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold.

2.4 Barns medvirkning

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27)

Hvordan liker du å bli hjulpet med påkledning, å bli kost med osv?

Noen medvirker gjennom sine uttrykk, mens andre sier klart ifra om hva de vil.

Når barn får medvirke er det gøy for de å lære de opplever læringsglede og mestring.

Mål:

Barna skal møte engasjerte og lydhøre voksne som følger opp deres interesser og uttrykk.

Kjennetegn:

- Barna opplever lydhøre voksne som legger til rette for at de skal gi uttrykk for sine meninger, og viser at meningene deres har en verdi for arbeidet i barnehagen.
- Barna opplever også reell innflytelse ved at deres interesser og ideer blir videreutviklet og støttet av personale

2.5 Vennskap og felleskap

I Mulesvingen barnehage skal barna oppleve vennskap og fellesskap for å kunne samhandle med andre på en hensiktsmessig måte. Det er alltid de voksnes ansvar at barn får erfare og lære å samhandle med andre, ta vare på seg selv og hverandre.

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 23).

Mål:

I Mulesvingen skal barna oppleve barnehagen som et trygt og utfordrende sted der de kan prøve ut og få erfaringer med ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap

Kjennetegn:

- Barn opplever å ha vennerelasjoner og er betydningsfull for fellesskapet
- Gjennom aktiv tilstedeværelse og deltakelse i barns lek, legger personalet til rette for trygge rammer for samspill
- Personalet støtter og veileder barna i samspillet med andre barn.

2.6 Mangfold

I Mulesvingen barnehage er mangfold i barnegruppen en ressurs, der barna får et utvidet erfaringsgrunnlag gjennom ulike verdier, kulturer, språk, livssyn m.m.

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9)

Mål:

Barna skal få oppleve at det finnes ulike måter å tenke, leve og handle på. Alle skal erfare likeverd, respekt og toleranse for den de er.

Kjennetegn:

- Barna skal oppleve at den de er og det de bringer med seg inn i barnehagen er verdifullt.
- Barna skal være nysgjerrige på hverandre, og deres ulikheter på en inkluderende måte.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Inkluderende fellesskap

Faglig forankring

Barnehageåret 2023-2024 har vi i Mulesvingen barnehage valgt å fokusere på «Inkluderende Fellesskap» som vårt prosjekt-tema.

I Mulesvingen barnehage er vi opptatt av de nære relasjonene, og av at barn og voksne skal oppleve trygghet, trivsel og fellesskap i barnehagen.

Å tilhøre en gruppe gir barn trygghet og sosial tilknytning. Vennskap bidrar til en følelse av deltagelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse.

Barna skal glede seg til å komme i Mulesvingen barnehagen!

Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre. I praksis vil det si å lære sosiale ferdigheter gjennom konkrete hendelser i hverdagslivet.

Vi voksne kan sette i gang bestemte tiltak for å lære barna sosiale ferdigheter, men ingenting kan erstatte den læringen som finner sted i naturlige samspillsituasjoner. Det krever at de voksne i barnehagen er tett på i leken, og er tilgjengelige slik at vi kan hjelpe barn som trenger støtte i samspillet.

Vinteren 2021 fikk vi en endring i barnehageloven som handler om at barnehagen skal jobbe systematisk for å forebygge utestenging og krenkelser. Forskning viser at tidlig innsats for å utvikle barns sosiale kompetanse i barnehagen er viktig for å motvirke mobbing, utestenging og problemadferd.

Mål

- Alle barn i Mulesvingen skal oppleve et inkluderende fellesskap
- Alle barn skal få støtte når det trenger hjelp til å mestre samspill med andre
- Ansatte i barnehagen legger til rette for et variert og spennende leke - og læringsmiljø

Tiltak for å nå målene

- Lekegrupper og samlingsstunder
- Varierte aktiviteter som er tilpasset alder og modenhet
- Øve på samarbeid, turtaking og løse konflikter
- Engasjerte, støttende og tilstedeværende voksne i lek
- Ansatte som er støttende i at barnet utforsker relasjoner
- Primærkontakter ved oppstart
- Ansatte som følger med og skaper oversikt og trygghet
- Lekevakt på uteområdet
- Observerasjon og vurdering
- Tett samarbeid med foresatte
- Ansatte som legger til rette for et spennende lekemiljø

3.1 Fagområder

I Mulesvingen barnehage arbeider vi med fagområdene etter vårt barnesyn og etter barns medvirkning.

Hva barna er opptatt av legger føringer for planer og prosjekter, samt våre tradisjoner som for eksempel jul og påske. Dette betyr at gruppene og basene vil jobbe med ulikt innhold.

Endring av tematikk vil kunne forekomme når dette er nødvendig for å møte enkeltbarn og barnegruppens interesser, nysgjerrighet og utforskertrang.

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver fremheves de syv ulike fagområdene som vi gjennom allsidig arbeid har fokus på gjennom året.

Natur, miljø og teknologi Kropp, bevegelse, mat og helse Nærmiljø og samfunn Kunst, kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst Antall, rom og form Etikk, religion og filosofi (Rammeplanens syv fagområder)

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold»

Ut ifra enkeltbarns og barnegruppens behov og interesser vil vi trekke frem og fremheve de ulike fagområdene i våre planer og gjennomføring av aktiviteter.

Natur, miljø og teknologi
Kropp, bevegelse, mat og helse
Nærmiljø og samfunn
Kunst, kultur og kreativitet
Kommunikasjon, språk og tekst
Antall, rom og form
Etikk, religion og filosofi

(Rammeplanens syv fagområder)

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Alle trenger språk for å utvikle seg. Noen utvikler et godt muntlig språk i tidlig barnealder, mens andre opplever mer utfordringer med å tilegne seg et språk. Noen barn bruker gester, bevegelser eller hender for å kommunisere, mens andre har flere ulike muntlige språk å forholde seg til daglig.

For barn som har vansker med talespråk vil alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) være viktig kommunikasjonsform. Tilrettelagte tiltak som støtte til å utvikle språk og kommunikasjonsferdigheter kan være tegn-til-tale, dagtavle, bruk av konkrete eller bilder og symboler.

Uansett skal hvert enkelt av barna i barnehagen oppleve støtte og mestring i utviklingen av deres språklige kompetanse.

«Språklig kompetanse har betydning for barnas identitetsutvikling og for barns evne til å forstå og kommunisere, filosofere og fabulere, samhandle og bygge relasjoner. Gjennom språket kan barnet uttrykke egne tanker, meninger, behov og følelser.»
(Kvalitetsutviklingsplan, 2018 s.20)

Barnehagen skal drive et kunnskapsbasert og målrettet språkarbeid for alle barn. Alle ansatte skal være bevisste på, og ha god kunnskap om språkutvikling. Personale skal til enhver tid være gode språkmodeller for barna. I barnehagen bruker vi mye samtaler, fortellinger, høytlesinger, sanger, rim og regler i språkarbeidet med barna.

3.1.2 Matematisk kompetanse

«Utviklingen av Matematisk kompetanse skal foregå på barnas premisser og ta utgangspunkt i barns interesser. Barns lek og aktivitet i barnehagen er naturlig knyttet til tall- og mengde-forståelse, målinger, romforståelse, mønster og klassifiseringer»
(Kvalitetsutviklingsplan, 2018, s, 21).

I vår barnehage blir barna gjennom dagen stimulert til å lære om matematiske sammenhenger og begreper. Vi legger til rette for utforskning, eksperimentering og undring ut fra barnas utvikling og kompetanse.

Matematikk er en integrert del i hverdagsaktiviteter som lunsj og på- / og avkledning. Vi tilrettelegger miljøer rundt barna, har et rikt utvalg av materiell som er tilgjengelig. Dette stimulerer til utforskning og eksperimentering.

Personalet setter ord på det barna erfarer og bruker varierte matematiske begreper som rom, form, størrelse og tall.

3.2 Digitale verktøy

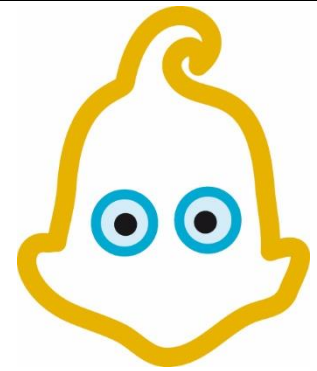
I Mulesvingen vil vi jobbe for å øke kunnskap om digitale praksis i hverdagen. Digitale verktøy har blitt en viktig del av barns hverdag og er en ressurs i deres utvikling gjennom lek og læring. De digitale arenaene vil følge barna gjennom barnehageårene og videre inn i skolen. Som barnehage er det viktig at vi tenker gjennom hvordan vi bruker dette som et verktøy. Vi skal være bevisst og tenke etisk når vi bruker det sammen med barn.

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 44).

Digitale verktøy bringer med seg både muligheter og restriksjoner i forhold til barnas digitale kompetanse. Ved å gi barna muligheten til å eksperimentere og erfare, styrker vi erfaringsgrunnlaget og holdningene knyttet til bruk av digitale verktøy.

I det pedagogiske arbeidet kan digitale verktøy brukes til ulike formål. Det kan fremkomme gjennom visuelle fremvisninger av bilder og videoer, nett-søk, videoproduksjon, eller når barn / voksne bruker foto for å dokumentere opplevelser og erfaringer.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

I Mulesvingen barnehage mener vi at en lærende organisasjon defineres av et personale som videreutvikler sine evner, der nye og ekspansive tenkemåter blir fremsnakket, der kollektive ambisjoner får fritt utløp og der personalet blir bedre til å lære i fellesskap.

Vi jobber mot å styrke barnehagens kunnskapsgrunnlag gjennom kreative spenninger, og ikke gjennom ensidig problemløsning basert på erfaring.

(..) personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. De skal sørge for gode relasjoner mellom barna i gruppene, mellom barna og personalet og mellom personalet og foreldre (Kunnskapsdepartementet, 2017,s15).

Som en lærende organisasjon passer vi på at endringer skjer etter en konkret og bevisst plan, og ikke ved tilfeldigheter. Det forplikter oss til kontinuerlig evaluering av barnehagens drift og innhold i samspill med aktuelle aktører, samtidig som vi er fremtidsrettet og utvikler oss i takt med samfunnet.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Vi ønsker å styrke arbeidet med dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet.

Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna samtaler om og reflekterer om den.

Vi dokumenterer i form av bilder, tekster og samtaler med barna. Barna kan se bilde av noe de har gjort eller vert med på, og så fortelle om det både i form av samtaler og t.d. tegninger.

Vi bruker pedagogisk dokumentasjon som grunnlag for å få progresjon i arbeidet vi gjør sammen med barna. Vi trenger pedagogisk dokumentasjon for å vite hva de enkelte barna har behov for, og hvordan de lærer best.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

I Mulesvingen barnehage dokumenterer vi for å sikre kvalitet og utvikling i vårt arbeid. Gjennom bruk av bilder, ukebrev, periodeplaner, praksisfortellinger og samtaler med synliggjør vi arbeidet vårt både ovenfor barn, personalet og foreldre.

Vi bruker dokumentasjon i arbeidet med barna bl.a. ved at barna gjenforteller det de ser på bilder, tegninger o.a.

4.2.2 Vurdering

Vurdering er et gjennomgående arbeid og skjer kontinuerlig gjennom hele barnehagedagen. I praksis betyr det at arbeidet beskrives, analyseres og fortolkes ut ifra barnehagens planer og mål og sentrale føringer. I Mulesvingen vurderer vi det daglige pedagogiske arbeidet i møter (gruppemøter, basemøter og personalmøter), perioderapporter og i samtaler med barn, personale og andre sentrale aktører.

4.2.3 Oppfølging

Gjennom dokumentasjon og vurderingsarbeid skal nye erfaringer og ny kunnskap reflekteres over og vedlikeholdes i personalgruppen. Den kompetansen og den forståelsen hver og en har tilegnet seg er viktig å videreføre og synliggjøre i videre planer.

Hvordan vi oppfatter og forstår barnehagens arbeid, egen rolle og hvordan vi framstår i møtet med barn vil alltid være i fokus. I det videre arbeidet bygger vi på tidligere erfaringer vi har gjort, og hver av barna blir følt opp etter sine forutsetninger.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barna får stor betydning i utviklingsarbeidet i barnehagen. Alt vi gjør er avhengig av barnas interesser og evner. Vi utvikler arbeidet vårt i tråd med hva barna uttrykker av ønsker. Gjennom dokumentasjonen i arbeidet, får vi vite hva enkeltbarn og barnegrupper ønsker å bruke tiden sin på. Ut ifra dette vinkler vi arbeidet vårt etter barna i barnehagen.

Vi snakker med foreldrene når de leverer og henter barna sine. I disse sammenhengene får foreldrene innblikk i hvordan barnehagedagen har vært, og hva vi har lagt vekt på, eller skal legge vekt på i dag. På foreldremøte om våren pleier vi å tilrettelegge for at foreldrene får snakke sammen om arbeidet i barnehagen. Ved evaluering av brukerundersøkelsen får også foreldrene være med å påvirke innholdet i barnehagen

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Mulesvingen barnehage forankrer sitt barnesyn med den forståelsen om at barnet er kompetent og en aktiv aktør i sitt eget liv. Med det mener vi at barnet blir sett på som likeverdig i samhandling med andre barn og voksne.

«Barnet opplever og erfarer sin verden innenfra, gjennom sin kropp, sine følelser og sitt sinn. I tillegg til at barnet blir sett, trenger det samspill med voksne som forsøker å forstå barnets eget perspektiv. Det handler om hva barnet selv ser og retter sin oppmerksomhet mot.»
(Kvalitetsutviklingsplan, 2018, s. 23).

For oss betyr dette å tilpasse barnehagens læringsmiljø til hvert enkelt barn, i motsetning til å tilpasse barnet et allerede etablert læringsmiljø.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Bergen kommune sine barnehager har verdiene: varme, se barnet og inkluderende. All kommunikasjon med barna i Mulesvingen barnehage skal være preget av disse verdiene, som til enhver tid er til det beste for barna. Barn som blir tatt på alvor og blir lyttet til, motiveres for læring og utvikler tillit til seg selv og andre. Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er avhengig av personalet sine bevisste handlinger i møte med barn.

Bergen kommune har valgt ICDP som er et intensiveringsprogram i sine barnehager, og gir personale opplæring i det. Dette programmet er til hjelp i arbeidet med å styrke personale sin relasjonskompetanse i arbeidet med barna. Flere av personale i Mulesvingen barnehage er kurset i ICDP, og bruker det i kommunikasjonen med barna.

ICDP-programmet er bygd opp rundt 8 viktige tema for godt samspill:

- 1) Vis positive følelser, vis at du er glad i barnet
- 2) Juster deg til barnet, og følg dets initiativ
- 3) Snakk med barnet om ting det er opptatt av og prøv å få i gang en følelsesmessig samtale
- 4) Gi ros for det barnet klarer å gjøre, og vis anerkjennelse
- 5) Hjelp barnet til å samle oppmerksomheten sin, slik at dere har felles opplevelse av det som er rundt dere
- 6) Gi mening til det barnet opplever ved å sette ord på det, med følelse og entusiasme
- 7) Utdyp og gi forklaring til det du opplever sammen med barnet
- 8) Hjelp barnet å kontrollere seg selv ved å planlegge og ved å sette grenser på en positiv måte.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Når du ser ansatte som samtaler med barn, legger merke til hva barnet er opptatt av og anerkjenner og følger opp barnas handlinger, ser du barn i en dannelsingsprosess. Danning handler om å utvikle verdier, holdninger og kunnskap sammen med barna på barnas premisser, hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker. Vi ser på barns dannelsesprosess i et sosiokulturelt perspektiv, der det er vekselvirking mellom å ta andre sitt perspektiv samtidig som de erfarer selvhevdelse.

«Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 21).

For å skape gode dannelsingsprosesser er det vesentlig med lyttende voksne som er gode samtalepartnere. Personalet viser engasjement og følger opp det barna forteller, og er engasjert i barnas lek i barnehagen. Vi opplever at barna på denne måten får en god selvfølelse og troen på at de er viktige, og har en betydning i fellesskapet.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Med progresjon menes fremgang, fremskritt og utvikling. I barnehagen skal alle barn gis muligheten til å utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Vår oppgave er å møte barnet på det nivået de befinner seg i. Progresjon innebærer at personalet tar utgangspunkt i det enkelte barns ståsted og legger til rette for at barnet får utfordringer som er tilpasset sitt mestringsnivå. Barna er avhengig av voksne som evner å tilpasse og legge til rette for at hvert enkelt barn får kjenne på å mestre, bli utfordret og får utvikle seg ut fra sitt nivå. Barna medvirker ut fra alder og modning, og personalet følger opp det barna er interessert i og utvider det videre.

Med tanke på progresjon i læring, lek og danning må vi ha både et individ- og et gruppeperspektiv. Ved hjelp av observasjoner og deltakelse i barnas lek og aktiviteter, tilpasser vi også aktivitetene til barnet og barnegruppens behov med tanke på progresjon og utvikling. Progresjonen kan også vise seg i at når barnet er lite, treng de mye voksenstøtte i aktivitetene sine, mens etter hvert som de blir eldre klarer de mer på egen hånd.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

En god oppstart i barnehagen er av stor betydning for både barnas og foreldrenes trivsel og trygghet. I Mulesvingen barnehage har vi en kontaktperson for barn og foreldre i den første tilvenningsfasen. Det er denne ansatte som tar imot barnet og foreldre når de kommer om morgenen, og som blir den første barnet blir kjent med i barnehagen. Etter hvert blir barnet kjent med resten av personalet og barna på basen. Tilvenningsfasen er en sårbar tid, og det er viktig at det blir gjort individuelle tilpasninger for hvert enkelt barn slik at overgangen blir best mulig.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Hver høst skal de eldste barna fra småbarnsgruppene flyttes ned på storbarnsgruppene. Antall barn som flyttes ned vil naturlig variere fra år til år utfra hvor mange førskolebarn på storbarnsgruppene som slutter til sommeren. Barnehagen legger til rette for at forberedelser og samarbeid om overganger til nye grupper starter i god tid om våren. Å skape sammenhenger for barna handler om å gjøre seg kjent i miljøet, få erfaringer i samspill med andre barn og voksne for å lette overgangen. Barnehagen vil og legge til rette for barn i samme alder deltar i ulike aktiviteter som lek, turer, måltider og samlinger på tvers av etasjene gjennom året.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

I Mulesvingen barnehage arbeides det kontinuerlig mot at førskolebarna skal få en best mulig overgang til barneskolen. Barnas hverdag skal oppleves som meningsfylt og forberedende til det som møter dem. For oss betyr det å sikre at barna opplever sammenheng mellom de to institusjonene, og at det legges til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnas individuelle behov. Barna skal oppleve personlig vekst gjennom utfordringer, nysgjerrighet, mestring, nederlag og motivasjon. Det er med å skape trygge og robuste skolestartere.

«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og god motivasjon for å begynne på skolen.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33-34).

Vi prioriterer at barnas forventinger, spørsmål eller eventuelle bekymringer blir møtt. Dette krever at både barnehage og skole skaper en forutsigbarhet knyttet til overgangen. På våren inviterer nærskolene til et møte for å avklare forventinger. Vi avtaler da sammen med skolen noen «overgangsobjekt» og «overgangssanger» som er noe kjent barna skal ha med seg fra barnehagen til skolen. For at barna skal bli kjent med det fysiske miljøet, legger vi også flere turer til de ulike skolene og skoleplassene i nærmiljøet.

Bergen kommune legger til rette for et godt og forpliktende samarbeid mellom barnehage og skole. Det er utarbeidet en egen plan for overgangen fra barnehage til skole.

VI. Foreldremedvirkning

Personalet har et særlig ansvar å legge til rette for å skape trygghet og tillit i samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. Samarbeidet skal bygge på anerkjennelse og respekt for at foreldre og personalet har ulike roller og ulik betydning i barnas liv. Ønsker og forventinger til barnehagen skal bli møtt med åpenhet og faglige begrunnelser til beste for både enkelt barn og barnegruppen.

«Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldre og personalet har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Det daglige møte i hente og bringesituasjonen er en viktig arena for å utveksle informasjon, gi tilbakemeldinger og dele barnets opplevelser og erfaringer fra barnehagen og hjemmet.

Bergen kommune har valgt at det årlig skal gjennomføres foreldreundersøkelse i alle kommunale barnehager. Gjennom undersøkelsen får foreldrene muligheten til å si sin mening om barnehagen.

Foreldresamtaler

Oppstartsamtaler som gjennomføres gjerne kort tid etter at barnet har begynt i barnehagen. Ellers blir foreldre invitert til to samtaler i løpet av barnehageåret. Innholdet i samtalene vil i hovedtrekk handle om barnehagens og foreldrenes synspunkter og vurderinger omkring barnets trivsel og utvikling.

Foreldremøter

Hver høst etter oppstart inviteres foreldre til nye barn til et eget foreldremøte i barnehagen. Barnehagen gjennomfører foreldremøter for alle foreldre i september og april hvert barnehageår. Innholdet i møtene veksler mellom informasjon fra ledelsen og gruppene / basene og felles drøftingstema der foreldre medvirker og kommer med synspunkter om barnehagens innhold. På foreldremøte om våren er tilbakemeldinger, gjennomgang og hvordan barnehagen kan følge opp resultatene fra foreldreundersøkelsen et sentralt tema.

Foreldrerådet og samarbeidsutvalget

Foreldrerådet velger foreldrerrepresentanter til foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) på foreldremøte hver høst. Det velges 5 representanter som representerer foreldrene på alle basene.

FAU samarbeider med barnehagens ledelse og bistår med gjennomføring av fellesarrangement der foreldre og søsken blir invitert. FAU kan på egenhånd ta initiativ til foreldrerådsmøter, felles arrangement og aktiviteter som fremmer samhold og samarbeid mellom foreldrene og barnehagen.

Samarbeidsutvalget (SU) er et lovpålagt samarbeidsorgan og har som formål å fremme og ivareta samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. SU er sammensatt av foreldre, ansatte og eier. SU skal ha en rådgivende, kontaktskapende og samordnende funksjon ovenfor barnehagen og skal uttale seg om viktige forhold som gjelder hele barnehagen. Det er SU som fastsetter barnehagens årsplan.

VII. Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv. De skal lære og være en god venn, og passe på hverandre. Sammen skal barna og personale vise hensyn til naturen vi ferdes i. Barna skal få oppleve tilhørighet til naturen.

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det (Kunnskapsdepartementet, s.10)

For oss i Mulesvingen barnehage er det viktig å bidra til bærekraftig utvikling sammen med barna. Vi tilnærmer oss temaet ulikt med barna på ulike alderstrinn. De eldste barna har bl. annet ansvar for søppelsortering i barnehagen. De ulike gruppene lager enkel mat og passer på naturen rundt seg. Vi lærer barna at slik vi handler nå, kan få konsekvenser for fremtiden.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Mulesvingen barnehage

Mulesvingen 2

5034 Bergen

E-post: mulesvingen.barnehage@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**